

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Перший проректор
_____ Н.М. Іщенко
„3” _____ 2018 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

З ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА»

статус дисципліни нормативна

за спеціальністю: 073 Менеджмент

АВТОР ПРОГРАМИ:

доц. Палехова В.А.

кафедра економічної теорії та міжнародної
економіки

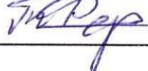
„27” червня 2018 р.

Миколаїв 2018

Лист погодження робочої програми

Робочу програму схвалено:

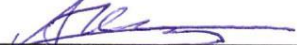
на засіданні кафедри економічної теорії та міжнародної економіки
Протокол № _____ від „____” _____ 2017 р.

Завідувач кафедри _____ Т. М. Фертікова

на засіданні випускової кафедри фінансів і кредиту
Протокол № 3 від „25” 10 2017 р.

В. о. завідувача кафедри _____ К. П. Черненко

на засіданні випускової кафедри економіки підприємства
Протокол № 3 від „11” 10 2017 р.

Завідувач кафедри _____ О. Б. Кузьменко

на засіданні випускової кафедри обліку і аудиту
Протокол № 4 від „7” 11 2017 р.

Завідувач кафедри _____ Ю. В. Великий

на засіданні випускової кафедри менеджменту
Протокол № _____ від „____” _____ 2017 р.

В. о. завідувача кафедри _____ О. Ю. Стоян

на засіданні методичної ради факультету економічних наук
Протокол № _____ від „____” _____ 2017 р.

Голова _____ Ю. Ю. Верланов

Робочу програму погоджено за формами навчання:

Денна форма навчання:

В. о. декана факультету економічних наук _____ О. Б. Філімонова
„____” _____ 2017 р.

Заочна форма навчання:

Директор ННПО

_____ Г. Л. Норд
„____” _____ 2017 р.

Начальник навчально-
методичного відділу

_____ І. Ю. Потай
„____” _____ 2017 р.

1. Концепція викладання дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Макроекономіка» є формування системи знань з теоретичної макроекономіки, які відображають сукупні результати економічної діяльності країни та теоретичний інструментарій ринкового і державного регулювання національної економіки.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалаврів (див. рис. 1).

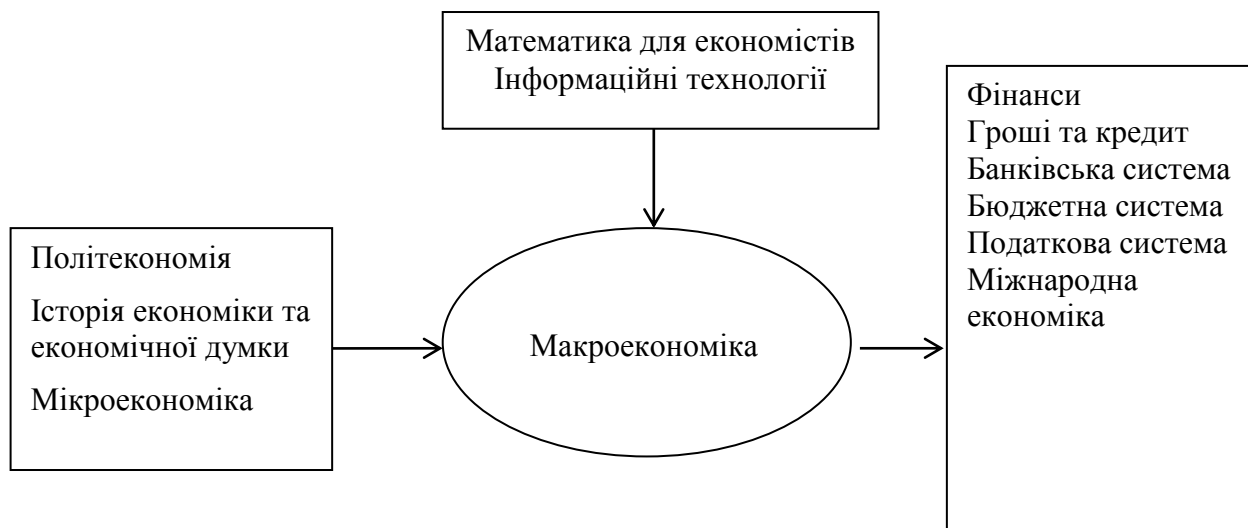

Рис. 1. Структурно-логічний зв'язок з іншими дисциплінами

Завдання: вивчення ключових положень базових макроекономічних теорій, ринкових механізмів та механізмів макроекономічної політики щодо регулювання економіки, набуття вмінь аналізувати результати функціонування національної економіки та оцінювати ефективність економічної політики держави.

Предмет: механізм функціонування та розвитку національної економіки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- предмет та об'єкт макроекономіки;
- основні макроекономічні показники та індикатори макроекономічного розвитку;
- основні положення макроекономічних теорій, на які спирається сучасна макроекономічна наука та господарська практика;
- базові моделі макроекономічної рівноваги;
- механізми та інструменти макроекономічної політики: фіскальної, монетарної, зовнішньоекономічної;
- чинники економічного зростання.

Студент повинен **вміти:**

- обчислювати основні макроекономічні показники;
- будувати графічні моделі макроекономічної рівноваги;
- застосовувати знання макроекономічних теорій та моделей до аналізу сучасної економічної політики.

2. Витяг з навчального плану спеціальності

2.1. Денна форма (211, 213, 215, 217 гр.)

Форма навчання	Курс	Семестр	Всього годин	В тому числі				Форма підсумкового контролю	
				аудиторних		самостійна робота студента		іспит	залік
				лекцій	практичних	семестрова робота по дисципліні	курсова робота (проект)*		
Денна (211-217 гр.)	2	осінній	120	30	30	60		+	

Денна форма (235, 335 гр.)

Форма навчання	Курс	Семестр	Всього годин	В тому числі				Форма підсумкового контролю	
				аудиторних		самостійна робота студента		іспит	залік
				лекцій	практичних	семестрова робота по дисципліні	курсова робота (проект)*		
Денна (235, 335 гр.)	2, 3	осінній	180	30	45	105		+	

2.2. Заочна форма

Форма навчання	Курс	Період	Всього годин	В тому числі				Форма підсумкового контролю	
				аудиторних		самостійна робота студента		іспит	залік
				лекцій	практичних	триместрова робота по дисципліні	курсова робота (проект)*		
Заочна (215з, 217з, 218з гр.)	2	1	60	6	2	52			
		2	60	–	6	54		+	
Разом			120	6	8	106			

3. Зміст навчальної дисципліни – тематичні плани дисципліни

Тема 1. Макроекономіка як наука

Вступ до макроекономіки. Місце макроекономіки в економічній науці. Предмет та проблеми макроекономіки. Основні цілі економічної політики. Інструменти економічної політики. Історія формування макроекономічної науки. Дж. Кейнс як засновник сучасної макроекономічної науки. Розмаїття макроекономічних теорій на сучасному етапі. Методи макроаналізу. Макроекономічне моделювання. Відкрита змішана економічна система як об'єкт макроекономіки.

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Значення макроекономічних показників. Система національних рахунків як нормативна база макроекономічного рахівництва. Основні макроекономічні показники. Валовий внутрішній продукт (ВВП, GDP). Методи розрахунку. Сутність і методи обчислення інших макроекономічних показників. Валовий національний дохід (ВНД, GNI), чистий внутрішній продукт (ЧВП, NDP), національний дохід (NI), особистий дохід (PI), особистий дохід після сплати податків (DI).

Роль цін в обчисленні макроекономічних показників. Номінальні та реальні макроекономічні показники. Індекс цін, його види та роль в обчисленні ВВП. Темпи зростання та приросту ВВП. Суспільний добробут. Тіньова економіка.

Тема 3. Ринок праці

Поняття ринку праці. Чинники попиту та пропозиції на ринку праці. Рівноваги на ринку праці: неокласичний та кейнсіанський підходи. Поняття та форми прояву зайнятості. Безробіття: поняття, причини виникнення та види. Природний рівень зайнятості. Закон Оукена. Наслідки безробіття. Державне регулювання зайнятості. Заходи зі зниження природного рівня безробіття.

Тема 4. Товарний ринок

Сукупний попит. Визначення, відмінність від індивідуального попиту. Крива сукупного попиту. Чинники, які впливають на сукупний попит - цінові та нецінові. Сукупна пропозиція. Крива сукупної пропозиції. Аналіз кривої сукупної пропозиції при різних характеристиках економіки. Чинники, які впливають на сукупну пропозицію. Сукупний попит – сукупна пропозиція як модель макроекономічної рівноваги. Рівноважний рівень цін та рівноважний рівень національного виробництва. Механізм досягнення рівноваги в економіці. Потенційний національний дохід.

Тема 5. Грошовий ринок

Гроші, їхні функції. Грошовий ринок. Попит на гроші та пропозиція грошей. Гроші та «майже гроші». Рівновага на ринку грошей. Кредитна система. Центральний банк в кредитній системі. Комерційні банки. Функції комерційних банків, їхні зобов'язання та резерви. Норма обов'язкових резервів. Роль банків в створенні додаткових грошей. Грошовий мультиплікатор.

Тема 6. Інфляційний механізм

Сутність, види та вимір інфляції. Рівень і темпи інфляції. Причини інфляції. Інфляція попиту та інфляція пропозиції. Стагфляція. Соціально-економічні наслідки інфляції. Витрати інфляції. Боротьба з інфляцією: роль інфляційних очікувань. Антиінфляційна політика.

Безробіття та інфляція: можливість компромісу. Зв'язок безробіття з інфляцією. Крива Філіпса в короткостроковому та довгостроковому періодах. Макроекономічна політика та крива Філіпса. Дилема інфляції та безробіття в макроекономічній політиці.

Тема 7. Споживання домогосподарств

Споживання та заощадження. Доход після сплати податків як основний чинник споживання й заощадження. Співвідношення в складі доходів. Графіки споживання та заощадження. Середня та гранична схильність до споживання та заощадження. Недоходні чинники, що впливають на споживання та заощадження. Автономне споживання. Альтернативні теорії поведінки споживача (Дж.Дьюзенберрі, Ф.Модільяні, М.Фрідмен).

Тема 8. Приватні інвестиції

Інвестиції. Поняття інвестиційного попиту. Чинники, що впливають на обсяг інвестицій: очікувана норма чистого прибутку та ставка позичкового відсотку. Зовнішні чинники сукупного попиту на інвестиції. Інвестиції та заощадження. Державна інвестиційна політика та її вплив на розвиток національної економіки.

Тема 9. Сукупні витрати і ВВП

Методи визначення впливу сукупних витрат на рівноважний обсяг національного виробництва. Вплив сукупних витрат в умовах закритої економіки. Методи «витрати – випуск» і «вилучень та ін'єкцій». Вплив інвестицій на рівноважний обсяг національного виробництва. Мультиплікатор інвестицій. Ефект мультиплікатора. Парадокс ощадливості. Макроекономічна рівновага в умовах повної та неповної зайнятості. Дефляційний на інфляційний розрив.

Тема 10. Економічна динаміка

Сутність, типи і вимір економічної динаміки. Циклічний характер розвитку ринкової економіки. Сутність економічного циклу. Фази економічного циклу. Теорії економічних циклів. Причини та види циклів. Індикатори циклічних коливань в економіці.

Економічне зростання: передумови, характерні риси, показники. Сутність та роль моделей економічного зростання. Модель економічного зростання Харрода – Домара як неокейнсіанський варіант моделювання економічного розвитку. Виробнича функція як неокласичний варіант моделювання економічного розвитку. Неокласична модель Солоу.

Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання

Сутність, функції та інструменти державного регулювання економікою. Фіскальна політика держави, її види. Мультиплікативний вплив державних закупівель і чистих податків на реальний ВВП. Автоматична фіскальна політика. Монетарна політика, її інструменти, передатний механізм, види. Модель IS–LM як теорія сукупного попиту у закритій економіці.

Тема 12. Зовнішньоекономічна діяльність

Сутність, основні форми та механізм зовнішньоекономічної діяльності. Торговельна політика, чистий експорт і ВВП. Вплив чистого експорту на обсяг національного виробництва. Вплив зовнішньої торгівлі на ВВП. Економічна рівновага в умовах відкритої економіки. Модель Манделла-Флемінга як теорія сукупного попиту у відкритій економіці. Порівняльний аналіз грошово-кредитної, фіскальної та зовнішньоторговельної політики при плаваючому і фіксованому обмінному курсах. Поняття і структура платіжного балансу. Валютний курс.

Розподіл навчальних годин за темами
Денна форма (211–217 гр.)

№ з/п	Назви розділів та тем	Всього годин	За формами занять, годин			Форми контролю
			Аудиторні		СРС	
			лекц	прат		
1	Тема 1. Макроекономіка як наука	4	2	–	2	Контрольна робота, іспит
2	Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	12	2	4	6	Контрольна робота, іспит
3	Тема 3. Ринок праці	8	2	2	4	Контрольна робота, іспит
4	Тема 4. Товарний ринок	8	2	2	4	Контрольна робота, іспит
5	Тема 5. Грошовий ринок	8	2	2	4	Контрольна робота, іспит
6	Тема 6. Інфляційний механізм	8	2	2	4	Контрольна робота, іспит
7	Тема 7. Споживання домогосподарств	8	2	2	4	Контрольна робота, іспит
8	Тема 8. Приватні інвестиції	8	2	2	4	Контрольна робота, іспит
9	Тема 9. Сукупні витрати і ВВП	8	2	2	4	Контрольна робота, іспит
10	Тема 10. Економічна динаміка	16	4	4	8	Контрольна робота, іспит
11	Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання	16	4	4	8	Контрольна робота, іспит
12	Тема 12. Зовнішньоекономічна діяльність	16	4	4	8	Контрольна робота, іспит
Разом (годин)		120	30	30	60	Іспит

Денна форма (235, 335 гр.)

№ з/п	Назви розділів та тем	Всього годин	За формами занять, годин			Форми контролю
			Аудиторні		СРС	
			лекц	практ		
1	Тема 1. Макроекономіка як наука	6	2	–	4	Контрольна робота, іспит
2	Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	16	2	4	10	Контрольна робота, іспит
3	Тема 3. Ринок праці	14	2	4	8	Контрольна робота, іспит
4	Тема 4. Товарний ринок	14	2	4	8	Контрольна робота, іспит
5	Тема 5. Грошовий ринок	14	2	4	8	Контрольна робота, іспит
6	Тема 6. Інфляційний механізм	14	2	4	8	Контрольна робота, іспит
7	Тема 7. Споживання домогосподарств	14	2	4	8	Контрольна робота, іспит
8	Тема 8. Приватні інвестиції	14	2	4	8	Контрольна робота, іспит
9	Тема 9. Сукупні витрати і ВВП	16	2	4	10	Контрольна робота, іспит
10	Тема 10. Економічна динаміка	19	4	4	11	Контрольна робота, іспит
11	Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання	19	4	4	11	Контрольна робота, іспит
12	Тема 12. Зовнішньоекономічна діяльність	20	4	5	11	Контрольна робота, іспит
Разом (годин)		180	30	45	105	Іспит

Заочна форма

№ з/п	Назви розділів та тем	Всього годин	За формами занять, годин			Форми контролю
			Аудиторні		СРС	
			лекц	практ		
1	Тема 1. Макроекономіка як наука	4	-	-	4	Контрольна робота, іспит
2	Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	14	2	4	8	Контрольна робота, іспит
3	Тема 3. Ринок праці	9	-	-	9	Контрольна робота, іспит
4	Тема 4. Товарний ринок	9	-	-	9	Контрольна робота, іспит
5	Тема 5. Грошовий ринок	9	-	-	9	Контрольна робота, іспит
6	Тема 6. Інфляційний механізм	9	-	-	9	Контрольна робота, іспит
7	Тема 7. Споживання домогосподарств	10	-	-	10	Контрольна робота, іспит
8	Тема 8. Приватні інвестиції	10	-	-	10	Контрольна робота, іспит
9	Тема 9. Сукупні витрати і ВВП	12	2	2	8	Контрольна робота, іспит
10	Тема 10. Економічна динаміка	10	-	-	10	Контрольна робота, іспит
11	Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання	14	2	2	10	Контрольна робота, іспит
12	Тема 12. Зовнішньоекономічна діяльність	10	-	-	10	Контрольна робота, іспит
Разом (годин)		120	6	8	106	Іспит

4. Аудиторна робота

4.1. Лекційні заняття

4.1.1. Денна форма

Тема 1. Макроекономіка як наука (2 ауд. год.)

1. Предмет макроекономіки та історія її формування.
2. Методи макроаналізу.
3. Кругообіг продуктів, видатків та доходів.
4. Роль макроекономіки в житті суспільства.

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків (2 ауд. год.)

1. Значення макроекономічних показників. Система національних рахунків.
2. Валовий внутрішній продукт (ВВП, GDP) та способи його обчислення.
3. Сутність і методи обчислення інших показників СНР.
4. Роль цін в обчисленні макроекономічних показників. Номінальний та реальний ВВП. Індекс цін, його види та роль в обчисленні ВВП.
5. Тіньова економіка.

Тема 3. Ринок праці (2 ауд. год.)

1. Ринок праці.
2. Поняття та причини безробіття.
3. Види безробіття. Природний рівень зайнятості.
4. Економічні та соціальні витрати безробіття. Закон Оукена.

Тема 4. Товарний ринок (2 ауд. год.)

1. Сукупний попит. Крива сукупного попиту. Чинники, які впливають на сукупний попит.
2. Сукупна пропозиція. Крива сукупної пропозиції. Чинники, які впливають на сукупну пропозицію.
3. Макроекономічна рівновага.
4. Шоки сукупного попиту та сукупної пропозиції.

Тема 5. Грошовий ринок (2 ауд. год.)

1. Грошові агрегати. Грошова база.
2. Попит на гроші.
3. Механізм грошового ринку. Рівновага на грошовому ринку.
4. Банківські резерви, обов'язкові й надлишкові резерви. Грошовий мультиплікатор.

Тема 6. Інфляційний механізм (2 ауд. год.)

1. Сутність, вимір та види інфляції.
2. Причини інфляції. Інфляція попиту та інфляція пропозиції.
3. Соціально-економічні наслідки інфляції. Стагфляція та крива Філіпса.

Тема 7. Споживання домогосподарств (2 ауд. год.)

1. Доходи і витрати домогосподарств у моделі економічного кругообігу.
2. Заощадження та споживання домогосподарств.
3. Гранична схильність до споживання та заощаджень. Чинники, що на них впливають.
4. Теорії споживання.

Тема 8. Приватні інвестиції (2 ауд. год.)

1. Сутність та види інвестицій.
2. Заощадження та інвестиції. Заощадження як джерело і фінансове обмеження інвестицій.
3. Роль фінансової системи в трансформації заощаджень в інвестиції.

Тема 9. Сукупні витрати і ВВП (2 ауд. год.)

1. Сукупні витрати і рівноважний ВВП.
2. Мультиплікатор витрат.
3. Парадокс ощадливості.
4. Рецесійний та інфляційний розриви.

Тема 10. Економічна динаміка (4 ауд. год.)

1. Сутність, типи і вимір економічної динаміки.
2. Циклічність як форма економічного розвитку
3. Економічне зростання: передумови, характерні риси, показники.
4. Посткейнсіанські моделі економічного зростання модель Р.Харрода - Є.Домара.
5. Неокласична модель Р.Солоу.

Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання (4 ауд. год.)

1. Модель економічного кругообігу за участю держави.
2. Державні видатки і податки. Вплив на економічну рівновагу.
3. Дискреційна фіскальна політика. Мультиплікатор витрат. Мультиплікатор податків.
4. Недискреційна (автоматична) фіскальна політика.
5. Сутність та мета монетарної політики. Інструменти монетарної політики.
6. Модель IS-LM як конкретизація кейнсіанської моделі макроекономічної рівноваги.

Тема 12. Зовнішньоекономічна діяльність (2 ауд. год.)

1. Платіжний баланс.
2. Валютний курс. Чинники, що впливають на номінальний валютний курс. Паритет купівельної спроможності.
3. Вплив зовнішньої торгівлі на економіку. Гранична схильність до імпорту. Чинники, що впливають на чистий експорт. Мультиплікатор витрат у відкритій економіці.
4. Макроекономічна рівновага у відкритій економіці

4.1.2. Заочна форма (6 ауд. год.)

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків (2 ауд. год.)

1. Система національних рахунків.
2. ВВП, методи обчислення.
3. Номінальний і реальний ВВП.

Тема 9. Сукупні витрати і ВВП (2 ауд. год.)

1. Сукупні витрати і рівноважний ВВП.
2. Модель «кейнсіанський хрест».
3. Мультиплікатор витрат.
4. Сукупні витрати і потенційний ВВП. Рецесійний та інфляційний розрив.

Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання (2 ауд. год.)

1. Модель економічного кругообігу за участю держави.
2. Дискреційна фіскальна політика. Мультиплікатор витрат. Мультиплікатор податків.
3. Недискреційна (автоматична) фіскальна політика.

4. Сутність, мета та інструменти монетарної політики.

4.2. Практичні заняття

4.2.1. Денна форма (211–217 / 235, 335 гр.)

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків (4 ауд. год.)

1. Теорія стверджує, що все одно яким способом підраховувати ВВП: за доходами чи за видатками. Але чомусь кожен раз, коли намагаються в реальній ситуації це зробити, як правило, отримують різні значення ВВП, що не співпадають. Чому?
2. Громадянин України тимчасово працює в Італії. В який ВВП і ВНП будуть зараховані його доходи?
3. Чому трансфертні платежі виключаються з ВВП?
4. ВВП складає 520 млрд. євро, валові приватні інвестиції – 110 млрд. євро, чисті приватні інвестиції – 35 млрд. євро, споживчі витрати – 334 млрд. євро. Обсяг державних закупівель досяг 83 млрд. євро, обсяг трансфертних платежів – 57 млрд. євро. Профіцит бюджету – 6 млрд. євро. Визначте чистий внутрішній продукт, чистий експорт і обсяг надходжень до бюджету.
5. Номінальний ВВП 2015 р. склав 560 млрд. крон. Номінальний ВВП 2016 р. дорівнює 545 млрд. крон, а дефлятор ВВП – 0,95. Визначте темп економічного зростання.

1.

Джерела:

1. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. – 3-ге вид., доповн. і переробл. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. Тема 1.
2. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчально-методичний посібник. Для самостійного вивчення. Випуск 96. Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. Тема 1.
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – Тема 3.
4. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2010. – Тема 3.
5. Макконнелл К., Брю С. Экономика: принципы, проблемы и политика: Пер. с 14-го англ. изд. – М.: ИНФРА-М, 2004. – Глава 7.
6. Макроекономіка та макроекономічна політика: навч. посіб. / А.Ф. Мельник, Т.Л. Желюк, О.В. Длугопольський, О.В. Панухник; Наук. ред. А.Ф. Мельник. – К.: Знання, 2008. – Розділ 2.3, 2.4, 2.6, 2.7

Тема 3. Ринок праці (2/4 ауд. год.)

1. Який вид безробіття в деяких випадках є “бажаним” і чому? Чи можна сказати, що безробіття потрібне?
2. Визначте, до якої категорії (зайняті, безробітні, ті, що не включаються в робочу силу) можна віднести таких осіб.
 - Домогосподарка, що присвятила себе сім’ї та вихованню дітей.
 - Співак, захворівший на запалення легенів.
 - Вчитель, що за станом здоров’я більше не може працювати з дітьми.
 - Фінансовий аналітик, звільнений через помилковий аналіз.
 - Актор, що підробляє на корпоративних вечірках.
 - Грабіжник, засуджений на 3 роки.
3. Визначте, про який саме вид безробіття йдеться в наведених ситуаціях:
 - Випускник університету, який з’ясував, що його освіта застаріла і нікому не потрібна.
 - Копірайтер, звільнений через рецесію.
 - Ріелтер, втративший роботу через падіння попиту на нерухомість.
 - Іміджмейкер, який звільнився з метою переїхати до столиці.

4. Якщо чисельність робочої сили становить 100 млн осіб, а рівень безробіття в країні – 8%, визначте чисельність зайнятих.
5. Чисельність зайнятих у країні становить 63,7 млн, чисельність безробітних – 6,3 млн. Якщо природний рівень безробіття 6%, визначте чисельність циклічних безробітних.
6. Рівень безробіття в країні склав 8%, у той час, як природний рівень становить 6%. Якщо потенційний ВВП дорівнює 480 млрд євро, визначте обсяг фактичного ВВП.

Джерела:

1. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. – 3-тє вид., доп. та перероб. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – Тема 3.
2. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчально-методичний посібник. Для самостійного вивчення. Випуск 96. Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – Тема 3.
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – Теми 9, 11.
4. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2010. – Тема 9, 11.
5. Базилінська О.Я. Макроекономіка: Навч. посіб. – 2-ге видання, випр. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – Тема 3.2, 9.

Тема 4. Товарний ринок (2/4 ауд. год.)

1. Який вплив на сукупний попит має грошова маса, швидкість її обороту та інфляційні процеси?
2. Як виглядає крива сукупної пропозиції в кейнсіанській, класичній моделі? Як пояснює класична модель одночасне підвищення ВВП і рівня цін?
3. Який зв'язок між кривою виробничих можливостей та сукупною пропозицією? Що стоїть за поняттям “потенційний випуск” національного продукту?
4. Як впливатимуть наведені нижче чинники на сукупний попит і сукупну пропозицію? Як зміняться внаслідок цього рівноважний рівень цін і рівноважний реальний обсяг виробництва (якщо всі інші умови рівні)? Зобразити ситуацію графічно.
 - Зростання пропозиції грошей.
 - Неврожай внаслідок сильної посухи.
 - Зростання песимізму у інвесторів.
 - Зменшення рівня монополізації на ринках ресурсів.

Джерела:

1. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. – 3-ге вид., доповн. і переробл. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. Тема 2.
2. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчально-методичний посібник. Для самостійного вивчення. Випуск 96. Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. Тема 2.
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – Тема 4.
4. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2010. – Тема 4.
5. Батура О.В., Івашина О.Ф., Новікова Л.Ф. Макроекономіка: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – Глава 3.2, 3.3, 3.4.
6. Макроекономіка та макроекономічна політика: навч. посіб. / А.Ф. Мельник, Т.Л. Желюк, О.В. Длугопольський, О.В. Панухник; Наук. ред. А.Ф. Мельник. – К.: Знання, 2008. – Розділ 3.2 – 3.5.

Тема 5. Грошовий ринок (2/4 ауд. год.)

1. Яка залежність існує між рівнем ліквідності та рівнем доходності грошових агрегатів?

2. Які процеси відбуваються в національній економіці, якщо порушується рівновага на грошовому ринку?
3. Використовуючи наведені дані про стан грошового ринку в країні, визначте показники M_0 , M_1 , M_2 , M_3 , L . Визначте “грошову базу”.

Облігації держпозики	3,1 млрд крон
Чеківні внески	55,2 млрд крон
Невеликі строкові внески	44,7 млрд крон
Долари США	3,6 млрд дол
Розмінні монети	2,3 млрд крон
Великі строкові внески	5,1 млрд крон
Резерви в ЦБ	9,8 млрд крон
Ощадні внески	30,9 млрд крон
Стародавні золоті монети	1,7 млрд крон
Дорожні чеки	14,3 млрд крон
Євро	1,5 млрд євро
Банкноти ЦБ	8,9 млрд крон

4. Реальний ВВП дорівнює 800 млн марок. Темп інфляції склав 2,5%. Швидкість обертання грошей дорівнює 5 обертів на рік. Попит на гроші з боку активів наведений нижче:

Ставка позичкового відсотка	20	18	16	14	12
Попит на гроші з боку активів, млн марок	80	90	120	140	180

Якщо рівноважна ставка позичкового відсотка дорівнює 14, яка має бути пропозиція грошей, щоб грошовий ринок перебував у стані рівноваги?

Джерела:

1. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. – 3-тє вид., доп. та перероб. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – Тема 6.
2. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчально-методичний посібник. Для самостійного вивчення. Випуск 96. Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – Тема 6.
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – Теми 8.
4. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2010. – Тема 8.
5. Базилінська О.Я. Макроекономіка: Навч. посіб. – 2-ге видання, випр. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – Тема 7.
6. Панчишин С.М. Макроекономіка: навч. посіб. Вид. 2-ге, стереотипне. – К.: Либідь, 2002. – Тема 6.1, 6.2.

Тема 6. Інфляційний механізм (2/4 ауд. год.)

1. Спробуйте прокоментувати вплив наведених нижче чинників зростання цін на розгортання інфляції в Україні:
 - зростання цін на енергоносії;
 - високий врожай;
 - скорочення обсягів виробництва;
 - інфляційні очікування;
 - девальвація гривні.
2. Визначте темп інфляції в країні, якщо грошова маса зросла на 7%, швидкість обігу уповільнилася на 1%, а реальне економічне зростання склало 3%.

3. Ринковий кошик складається з двох груп товарів: харчових та промислових. Частка продуктів харчування - 40%, а промислових товарів - 60%. За останній рік ціни на продукти харчування зросли на 20%, а ціни на промислові товари зменшились на 5%. Визначте темп інфляції за рік.
4. Вам пропонують кредит, але ви можете сплачувати реально не більше 5% річних. Номінальна ставка відсотку становить 75%, але очікуємий темп інфляції – 67%. Чи варто брати кредит?

Джерела:

1. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. – 3-тє вид., доп. та перероб. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – Тема 3.
2. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчально-методичний посібник. Для самостійного вивчення. Випуск 96. Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – Тема 3.
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – Теми 11.
4. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2010. – Тема 11.
5. Базилінська О.Я. Макроекономіка: Навч. посіб. – 2-ге видання, випр. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – Тема 3.3.
6. Панчишин С.М. Макроекономіка: навч. посіб. Вид. 2-ге, стереотипне. – К.: Либідь, 2002. – Тема 10.

Тема 7. Споживання домогосподарств (2/4 ауд. год.)

1. В 2015 р. особистий дохід складав 120 млрд. песо, обсяг заощаджень – 25 млрд. песо, податки – 20 млрд. песо. В 2016 р. особистий дохід досяг 140 млрд. песо, обсяг заощаджень – 31 млрд. песо, податки – 30 млрд. песо. Знайдіть середню та граничну схильність до споживання та заощадження.
2. Функція споживання має вигляд: $C = 50 + 0,75 DI$. Розрахуйте споживання та заощадження, середню схильність до споживання та заощадження за значень доходу: 0; 100; 200; 300; 400; 500. Намалуйте графіки споживання та заощадження.
3. Функція споживання має вигляд: $C = 150 + 0,6 DI$. Доход кінцевого використання в минулому році – 600 млрд. рупій, в поточному році – 650 млрд. рупій. Знайдіть середню та граничну схильність до споживання та заощадження.
4. За наведеними даними запишіть рівняння функцій споживання і заощадження.

Доход	0	100	200	300	400
Споживання	80	140	200	260	320

Джерела:

1. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. – 3-тє вид., доп. та перероб. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – Тема 4.
2. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчально-методичний посібник. Для самостійного вивчення. Випуск 96. Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – Тема 4.
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – Тема 5.
4. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2010. – Тема 5.
5. Базилінська О.Я. Макроекономіка: Навч. посіб. – 2-ге видання, випр. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – Тема 4.
6. Кулішов В.В. Макроекономіка: основи теорії і практикум. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – 2-ге вид., виправлене. – Львів: «Магнолія 2006», 2007. – Тема 5.1.1.

Тема 8. Приватні інвестиції (2/4 ауд. год.)

1. Назвіть основні чинники нестабільності інвестицій.
2. Чому існує та в чому полягає різниця між інвестиціями, що плануються, та тими, що здійснюються фактично?
3. В 2015 р. індекс цін становив 117%, в 2016 р. – 112%. Підприємець планує придбати обладнання вартістю 3000 дол, що має принести дохід 3165 дол. Чи варто це робити, якщо номінальна ставка відсотку в економіці 17%?
4. В таблиці наведені дані про можливі інвестиційні проекти. Визначте величину попиту на інвестиції, якщо ставка позичкового відсотку 10%.

Вартість інвестиційних проектів, млн. крон	6	8	9	11	12	14	15
Очікувана норма прибутку	25	31	19	17	26	13	8

Джерела:

1. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. – 3-тє вид., доп. та перероб. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – Тема 4.
2. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчально-методичний посібник. Для самостійного вивчення. Випуск 96. Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – Тема 4.
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – Тема 5.
4. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2010. – Тема 5.
5. Базилінська О.Я. Макроекономіка: Навч. посіб. – 2-ге видання, випр. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – Тема 5.
6. Кулішов В.В. Макроекономіка: основи теорії і практикум. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – 2-ге вид., виправлене. – Львів: «Магнолія 2006», 2007. – Тема 5.1.2.

Тема 9. Сукупні витрати і ВВП (2/4 ауд. год.)

1. В якій системі координат будується “кейнсіанський хрест”? Чому він будується навколо бісектриси?
2. Чому так званий парадокс ощадливості притаманний лише ситуації економіки з неповною зайнятістю? Що відбудеться, коли населення почне зберігати при такому стані економіки, якому властивий інфляційний розрив?
3. Простий мультиплікатор в економіці без державного втручання становить 2,5. Інвестиції дорівнюють 28 млрд. ріалів. Пороговий дохід складає 10 млрд. ріалів. Визначте рівноважний рівень виробництва.
4. Рівноважний рівень ВВП складає 850 млрд. ескудо. Функція споживання має вигляд: $C = 20 + 0,7Y$, функція інвестицій має вигляд: $I = 250 - 150 r$. Розрахуйте величину рівноважної ставки відсотку.
5. Обсяг інвестицій в економіці становить 105 млрд. крон незалежно від рівня доходу. Функція споживання має вигляд: $C = 65 + 0,6 Y$. Якщо потенційно можливий рівень ВВП 450 млрд. крон, то який виникає розрив та яка його величина?

Джерела:

1. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. – 3-тє вид., доп. та перероб. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – Тема 4.
2. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчально-методичний посібник. Для самостійного вивчення. Випуск 96. Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – Тема 4.
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – Тема 6.
4. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2010. – Тема 6.

- Батура О.В., Івашина О.Ф., Новікова Л.Ф. Макроекономіка: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – Глава 4.2; 4.3.
- Кулішов В.В. Макроекономіка: основи теорії і практикум: навч. посіб. – Вид. 2-ге., виправл. – Львів: Магнолія 2006, 2007. – Тема 6.1.2, 6.1.3.

Тема 10. Економічна динаміка (4 ауд. год.)

- Що таке економічний цикл? Яку роль грають в ньому сукупний попит і сукупна пропозиція? Який компонент сукупного попиту найбільш схильний до коливання?
- До чого призводить зростання витрат в умовах повної зайнятості ресурсів?
- Виробнича функція має вигляд: $Y = AK^{0.4}L^{0.6}$. Параметр А збільшився на 2 % на рік, кількість зайнятих зросла на 3 %, капітал збільшився на 5 % за той самий час. На скільки відсотків збільшився реальний випуск?
- Виробнича функція, яка враховує вплив технічного прогресу на економічне зростання, має вигляд $Y = K^{0.25}L^{0.75}e^n$. Темп економічного зростання склав 6,5 %, темп зростання капіталу 3 %, темп зростання зайнятих 2,5 %. Визначте темп зростання технічного прогресу.
- Виробнича функція $Y = K^{1/2}L^{1/2}$. Норма заощаджень дорівнює 0,2, норма амортизації - 0,1. При якому значенні К, згідно з моделлю Р.Солоу, економіка буде знаходитися в сталому стані?

Джерела:

- Палехова В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. – 3-тє вид., доп. та перероб. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – Тема 3, 9.
- Палехова В.А. Макроекономіка: Навчально-методичний посібник. Для самостійного вивчення. Випуск 96. Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – Тема 3.
- Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – Теми 10, 12.
- Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2010. – Тема 10, 12.
- Базилінська О.Я. Макроекономіка: Навч. посіб. – 2-ге видання, випр. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – Тема 3.1, 15.
- Макконнелл К., Брю С. Економикс: принципи, проблемы и политика: Пер. с 14-го англ. изд. – М.: ИНФРА-М, 2004. – Глава 18.

Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання (4 ауд. год.)

- Що сильніше впливає на економічну ситуацію при проведенні дискреційної фіскальної політики: зміна державних витрат чи податкові заходи? Чому?
- Як зміниться ВВП, якщо уряд збільшить податки і державні закупівлі на однакову величину?
- Чи існує зв'язок між бюджетним дефіцитом, обсягом готівкової грошової маси й інфляцією? Чи завжди вони взаємопов'язані?
- Обміркуйте можливості використання фіскальної політики як стабілізуючого чинника за умов різних концепцій бюджетної політики: а) для бюджетної політики, метою якої є обов'язкове щорічне балансування бюджету; б) для бюджетної політики, за умов якої бюджет балансується в ході економічного циклу; в) для бюджетної політики, метою якої є стабілізація економіки в цілому, а не виключно бюджету.
- Функція споживання має вигляд: $C = 150 + 0,8Y$. Інвестиції дорівнюють 380 млрд. ріалів, обсяг державних закупівель становить 290 млрд. ріалів. Визначте величину рівноважного ВВП.
- Припустимо, що в економіці спостерігається:
 - інфляція, яка відзначається високим рівнем;
 - економічний спад і зростання безробіття.

Які заходи слід вживати Центральному банку з метою стабілізації економічного становища в країні в цих випадках?

Джерела:

2. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. – 3-тє вид., доп. та перероб. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – Тема 5, 6.
3. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчально-методичний посібник. Для самостійного вивчення. Випуск 96. Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – Тема 5, 6.
4. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред.. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – Тема 14, 15.
5. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2010. – Тема 14, 15.
6. Базилінська О.Я. Макроекономіка: Навч. посіб. – 2-ге видання, випр. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – Тема 11, 12.
7. Макроекономіка та макроекономічна політика: навч. посіб. / А.Ф. Мельник, Т.Л. Желюк, О.В. Длугопольський, О.В. Панухник; Наук. ред. А.Ф. Мельник. – К.: Знання, 2008. – Розділ 4.2.2, 10, 11.

Тема 12. Зовнішньоекономічна діяльність (4 ауд. год.)

1. Якщо зростає обсяг імпорту, що відбудеться за інших рівних умов з чистим експортом, сукупним попитом і національним доходом?
2. На яку статтю платіжного балансу України та як саме впливатимуть такі події:
 - індійська фірма купує український метал;
 - українські туристи їдуть на Новий рік в Закопане;
 - Україна надає гуманітарну допомогу країнам, що потерпіли від цунамі;
 - громадянин України купує акції “BMW”;
 - китайський інвестор купує український банк.
3. Гранична схильність до споживання – 0,75, гранична схильність до імпорту – 0,11. Ставка податку на особисті доходи – 20%. Визначте значення мультиплікаторів закритої і відкритої економіки.
4. Економіка країни має такі характеристики: гранична схильність до заощадження – 0,25; автономне споживання – 310 млн песо; ставка податку на особисті доходи – 20%; обсяг приватних інвестицій – 840 млн песо; державні закупівлі товарів та послуг – 780 млн песо; обсяг експорту – 560 млн песо; автономний імпорт – 150 млн песо; гранична схильність до імпорту – 0,12. Визначте рівноважний ВВП, сальдо державного бюджету та торговельного балансу.
5. Обсяг інвестицій становить 430 млн марок, заощадження домогосподарств – 570 млн марок. Якщо дефіцит торговельного балансу становить 150 млн марок, визначте сальдо державного бюджету.

Джерела:

1. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. – 3-тє вид., доп. та перероб. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – Тема 7.
2. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред.. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – Тема 16.1.
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2010. – Тема 16.
4. Батура О.В., Івашина О.Ф., Новікова Л.Ф. Макроекономіка: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – Глава 9.1.
5. Кругман П., Обстфельд М. Международная экономика. 5-е изд. – СПб.: Питер, 2004. – Глава 1.

6. Макконнелл К., Брю С. Экономикс: принципы, проблемы и политика: Пер. с 14-го англ. изд. – М.: ИНФРА-М, 2004. – Глава 37.

1.2.2. Заочна форма (8 ауд. год.)

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків (4 ауд. год.)

1. Теорія стверджує, що все одно яким способом підраховувати ВВП: за доходами чи за видатками. Але чомусь кожен раз, коли намагаються в реальній ситуації це зробити, як правило, отримують різні значення ВВП, що не співпадають. Чому?
2. Громадянин України тимчасово працює в Італії. В який ВВП і ВНП будуть зараховані його доходи?
3. Чому трансфертні платежі виключаються з ВВП?
4. ВВП складає 520 млрд. євро, валові приватні інвестиції – 110 млрд. євро, чисті приватні інвестиції – 35 млрд. євро, споживчі витрати – 334 млрд. євро. Обсяг державних закупівель досяг 83 млрд. євро, обсяг трансфертних платежів – 57 млрд. євро. Профіцит бюджету – 6 млрд. євро. Визначте чистий внутрішній продукт, чистий експорт і обсяг надходжень до бюджету.
5. Номінальний ВВП 2015 р. склав 560 млрд. крон. Номінальний ВВП 2016 р. дорівнює 545 млрд. крон, а дефлятор ВВП – 0,95. Визначте темп економічного зростання.

Джерела:

1. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. – 3-ге вид., доповн. і переробл. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. Тема 1.
2. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчально-методичний посібник. Для самостійного вивчення. Випуск 96. Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. Тема 1.
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – Тема 3.
4. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2010. – Тема 3.
5. Базилінська О.Я. Макроекономіка: Навч. посіб. – 2-ге видання, випр. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – Тема 2.
6. Панчишин С.М. Макроекономіка: навч. посіб. Вид. 2-ге, стереотипне. – К.: Либідь, 2002. – Тема 2.1, 2.3.

Тема 9. Сукупні витрати і ВВП (2 ауд. год.)

1. В якій системі координат будується “кейнсіанський хрест”? Чому він будується навколо бісектриси?
2. Чому так званий парадокс ощадливості притаманний лише ситуації економіки з неповною зайнятістю? Що відбудеться, коли населення почне зберігати при такому стані економіки, якому властивий інфляційний розрив?
3. Простий мультиплікатор в економіці без державного втручання становить 2,5. Інвестиції дорівнюють 28 млрд. ріалів. Пороговий доход складає 10 млрд. ріалів. Визначте рівноважний рівень виробництва.
4. Рівноважний рівень ВВП складає 850 млрд. ескудо. Функція споживання має вигляд: $C = 20 + 0,7Y$, функція інвестицій має вигляд: $I = 250 - 150 r$. Розрахуйте величину рівноважної ставки відсотку.
5. Обсяг інвестицій в економіці становить 105 млрд. крон незалежно від рівня доходу. Функція споживання має вигляд: $C = 65 + 0,6 Y$. Якщо потенційно можливий рівень ВВП 450 млрд. крон, то який виникає розрив та яка його величина?

Джерела:

1. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. – 3-тє вид., доп. та перероб. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – Тема 4.
2. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчально-методичний посібник. Для самостійного вивчення. Випуск 96. Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – Тема 4.
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – Тема 6.
4. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2010. – Тема 6.
5. Макконнелл К., Брю С. Экономикс: принципы, проблемы и политика: Пер. с 14-го англ. изд. – М.: ИНФРА-М, 2004. – Глава 10.
6. Панчишин С.М. Макроекономіка: навч. посіб. Вид. 2-ге, стереотипне. – К.: Либідь, 2002. – Тема 7.

Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання (2 ауд. год.)

1. Що сильніше впливає на економічну ситуацію при проведенні дискреційної фіскальної політики: зміна державних витрат чи податкові заходи? Чому?
2. Як зміниться ВВП, якщо уряд збільшить податки і державні закупівлі на однакову величину?
3. Чи існує зв'язок між бюджетним дефіцитом, обсягом готівкової грошової маси й інфляцією? Чи завжди вони взаємопов'язані?
4. Обміркуйте можливості використання фіскальної політики як стабілізуючого чинника за умов різних концепцій бюджетної політики: а) для бюджетної політики, метою якої є обов'язкове щорічне балансування бюджету; б) для бюджетної політики, за умов якої бюджет балансується в ході економічного циклу; в) для бюджетної політики, метою якої є стабілізація економіки в цілому, а не виключно бюджету.
5. Функція споживання має вигляд: $C = 150 + 0,8Y$. Інвестиції дорівнюють 380 млрд. ріалів, обсяг державних закупівель становить 290 млрд. ріалів. Визначте величину рівноважного ВВП.
6. Припустимо, що в економіці спостерігається:
 - інфляція, яка відзначається високим рівнем;
 - економічний спад і зростання безробіття.
 Які заходи слід вживати Центральному банку з метою стабілізації економічного становища в країні в цих випадках?

Джерела:

1. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. – 3-тє вид., доп. та перероб. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – Тема 5, 6.
2. Палехова В.А. Макроекономіка: Навчально-методичний посібник. Для самостійного вивчення. Випуск 96. Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – Тема 5, 6.
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – Тема 14, 15.
4. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2010. – Тема 14, 15.
5. Базилінська О.Я. Макроекономіка: Навч. посіб. – 2-ге видання, випр. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – Тема 11, 12.
6. Макроекономіка та макроекономічна політика: навч. посіб. / А.Ф. Мельник, Т.Л. Желюк, О.В. Длугопольський, О.В. Панухник; Наук. ред. А.Ф. Мельник. – К.: Знання, 2008. – Розділ 4.2.2, 10, 11.

5. Самостійна робота
5.1. Денна форма навчання (211–217 гр.)

КАРТКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з дисципліни _____ макроекономіка _____
назва дисципліни

кількість годин СРС згідно з навчальним планом _____ 120 годин _____

Види самостійної роботи	Трудо- місткість (годин)	Планові терміни виконанн я	Форми контролю	Максимальна кількість балів
<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.</i>	<i>5.</i>
I. О б о в ’ я з к о в і				
<i>Види робіт на групових заняттях</i>				
1. Опанування макроекономічною термінологією	10	Протягом триместру	Тестування	10
2. Розв’язок задач	15	Протягом триместру	Опитування	15
<i>За виконання контрольних завдань</i>				
3. Контрольні роботи	20	Протягом триместру	Аудиторна письмова робота	30
Разом балів за обов’язкові види СРС				55
II. В и б і р к о в і				
<i>За виконання творчих завдань для самостійного опрацювання</i>				
4. Творчо-пошукова робота: написання домашніх аналітичних робіт	5	Протягом триместру	Письмова робота	5
Разом балів за вибіркові види СРС				5
Іспит	10			40
РАЗОМ	60			100

Денна форма навчання (225, 335 гр.)

КАРТКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з дисципліни _____ макроекономіка _____
назва дисципліни

кількість годин СРС згідно з навчальним планом _____ 105 годин _____

Види самостійної роботи	Трудо- місткість (годин)	Планові терміни виконанн я	Форми контролю	Максимальна кількість балів
<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.</i>	<i>5.</i>
І. О б о в ’ я з к о в і				
<i>Види робіт на групових заняттях</i>				
1. Опанування макроекономічною термінологією	18	Протягом триместру	Тестування	10
2. Розв’язок задач	27	Протягом триместру	Опитування	15
<i>За виконання контрольних завдань</i>				
3. Контрольні роботи	40	Протягом триместру	Аудиторна письмова робота	30
Разом балів за обов’язкові види СРС				55
ІІ. В и б і р к о в і				
<i>За виконання творчих завдань для самостійного опрацювання</i>				
4. Творчо-пошукова робота: написання домашніх аналітичних робіт	8	Протягом триместру	Письмова робота	5
Разом балів за вибіркові види СРС				5
Іспит	12			40
РАЗОМ	105			100

5.2. Заочна форма навчання

КАРТКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з дисципліни _____ макроекономіка _____
назва дисципліни

кількість годин СРС згідно з навчальним планом _____ 106 годин (*I період – 52 години, II період – 54 години*)

Види самостійної роботи	Трудо- місткість (годин)*	Планові терміни виконання	Форми контролю	Максимальна кількість балів
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Заочна форма навчання				
I, II періоди				
I. О б о в ' я з к о в і				
<i>Види робіт на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях</i>				
Підготовка відповідей на питання	18		опитування	4 x 3
<i>За виконання контрольних завдань</i>				
Виконання підсумкового індивідуального завдання	72			48
<i>За виконання завдань самостійного опрацювання та інших завдань</i>				
Разом балів за обов'язкові види СРС				60
II. В и б і р к о в і				
<i>За виконання творчих завдань для самостійного опрацювання</i>				
Разом балів за вибіркові види СРС				
Всього балів за СРС				60
Іспит	16			40
РАЗОМ	106			100

Контрольні роботи виконуються студентами в аудиторії під час практичних занять. Роботи мають відбивати отримані студентом знання під час лекцій та групових занять, а також результати самостійного опрацювання літератури.

Приклади

Контрольна робота (тема 2)

Варіант № ____

1. Якщо припустити, що в країні немає податків, які показники СНР будуть дорівнювати одне одному?
2. За наведеними даними розрахуйте: ВВП (методом витрат та доходів), ВНД, чистий національний продукт, національний доход, особистий доход (двома методами), доход кінцевого використання, обсяг заощаджень, стан державного бюджету:

Персональні податки	83
Відсотки по державних цінних паперах	42
Нерозподілений прибуток корпорацій	46
Доходи, що отримані за кордоном	18
Трансфертні платежі	89
Експорт	33
Орендна плата	42
Вартість спожитого капіталу	98
Непрямі податки на бізнес	62
Дивіденди	31
Доходи від власності	50
Державні закупівлі товарів та послуг	126
Заробітна плата	285
Відсоток на капітал	63
Прибутки корпорацій	154
Внески на соцстрах	35
Чисті внутрішні приватні інвестиції	43
Доходи, що отримані іноземцями всередині країни	9
Імпорт	22
Споживчі видатки	467

3. У країні Чухмарії виробляють тільки три товари: чавун, часник, чоботи. За даними таблиці визначте номінальний та реальний ВВП 2015 та 2016 рр., індекси фізичного обсягу та цін. Прокоментуйте.

Товар	2015		2016	
	P	Q	P	Q
Чавун	4	15	5	12
Часник	2	30	2	31
Чоботи	18	6	16	7

Контрольна робота (теми 3–6)

Варіант № ____

1. Потенційний ВВП, на рівні якого спочатку знаходиться економіка, дорівнює 2000 млрд. форинтів. Графік короткострокової сукупної пропозиції горизонтальний. Рівняння кривої сукупного попиту спочатку мало вигляд: $Y = 2480 - 200P$, але зростання видатків уряду на озброєння зсунуло цю криву в положення, що описується

рівнянням: $Y = 2560 - 200P$. Намалюйте графік та визначте рівноважний ВВП та рівень цін у короткостроковому та довгостроковому періодах.

2. Поясніть і покажіть графічно, як впливатимуть наведені нижче чинники на сукупний попит і сукупну пропозицію. Як зміняться внаслідок цього рівноважний рівень цін і рівноважний реальний обсяг національного виробництва (*ceteris paribus*):
 - підвищення курсу національної валюти відносно іноземних валют;
 - зменшення податків на підприємницьку діяльність?
3. Безробітних – 9,3 млн. чол., зайнятих – 90,7 млн. Природний рівень безробіття - 5%. Чому дорівнює потенційно можливий ВВП, якщо фактичний складає 357 млрд.?
4. Ринковий кошик складається з 10 кг хліба та 2 кг сала. Ціна хліба – 2 грн/кг, сала – 20 грн/кг. Ціна хліба незмінна. Знайдіть темп інфляції, якщо ціна сала зросла: 1) на 7,5%; 2) на 60%.
5. Якщо річний темп інфляції 55% і Ви позичили кому-небудь 200 тугриків сьогодні, але хочете через рік отримати реальні 210, то яку номінальну відсоткову ставку Ви повинні призначити для цього?

Контрольна робота (теми 7–9)

Варіант № ____

1. Пороговий дохід складає 140, автономне споживання дорівнює 35. Визначте, за умов якого доходу кінцевого використання заощадження дорівнюють 5. Проілюструйте розв'язок графічно.
2. Відомо, що автономне споживання дорівнює 80. Пороговий рівень доходу становить 400. На скільки зросте ВВП, якщо дохід кінцевого використання зростає на 15?
3. Визначте рівноважний рівень доходу, споживання та заощадження, якщо автономне споживання дорівнює 38, гранична схильність до заощадження – 0,3, а запланований обсяг інвестицій дорівнює 52. Якщо фактичний обсяг національного виробництва становить 250, то як зміняться інвестиції? Прокоментуйте.
4. Відомо, що інфляційний розрив становить 4 млрд. дол., фактичний ВВП – 210 млрд. Якщо гранична схильність до споживання дорівнює 0,6, обчисліть величину потенційно можливого ВВП.

Контрольна робота (тема 11)

Варіант № ____

1. У 2014 р. ВВП склав 190 млрд. злотих, приватні інвестиції – 18 млрд. злотих. У 2015 р. ті ж показники склали відповідно 210 млрд. злотих та 22 млрд. злотих. Запишіть функцію споживання, якщо податки не стягуються, а державні закупівлі незмінні та дорівнюють 15 млрд. злотих.
2. Відомо, що автономне споживання – 205 млрд. песо; гранична схильність до заощаджень – 0,22; ставка податку – 25%, обсяг трансфертів – 100 млрд. песо. Якщо потенційний ВВП становить 2500 млрд. песо, обсяг приватних інвестицій – 423 млрд. песо, а державних закупівель – 290 млрд. песо, то який розрив існує в економіці та яка його величина?
3. Умовний баланс комерційного банку містить такі статті (млн. ескудо): внески до запитання - 95; позики, що надані банком – 44; цінні папери - 20; резерви - 30; готівка – 25; власний капітал - 24. Норма обов'язкових резервів становить 20%. Складіть балансовий звіт комерційного банку. На яку суму може при цьому надати позики комерційний банк? Протягом наступного періоду клієнти банку додають на внески до запитання ще 15 млн. ескудо готівкою. Складіть новий баланс. На яку суму може тепер надати позики: а) комерційний банк; б) вся кредитна система?

4. Комерційний банк залучає депозити під 12% річних, а надає кредити під 15%. Норма резервування – 10%. Сума депозитів дорівнює 40 млн. грн. Обчисліть прибуток банку, якщо усі надлишкові резерви надано у позику.

Контрольна робота (тема 12)

Варіант № ____

1. Економіка має такі характеристики:
- прямі інвестиції в країну складають 1245 млн. тугриків;
 - товарний експорт складає 2587 млн. тугриків;
 - портфельні інвестиції з країни складають 232 млн. тугриків;
 - доходи від іноземних активів складають 816 млн. тугриків;
 - портфельні інвестиції в країну складають 362 млн. тугриків;
 - видатки на туризм складають 408 млн. тугриків;
 - прямі інвестиції з країни складають 1081 млн. тугриків;
 - товарний імпорту складає 2904 млн. тугриків;
 - виплати відсотків іноземним інвесторам складають 725 млн. тугриків;
 - доходи від туризму складають 433 млн. тугриків;
 - односторонні трансферти з країни складають 93 млн. тугриків.
- Використовуючи наведені дані, розрахуйте сальдо поточного рахунку, рахунку руху капіталу та платіжного балансу країни.
2. Як співвідносяться валюти країн А і В, якщо в країні А річний темп зростання грошової маси складає 5%, а темп зростання обсягів виробництва дорівнює 3%. В країні В дані показники складають 7% і 2% на рік (за інших рівних умов)?
3. Економіка характеризується такими даними: інвестиції дорівнюють 500 млрд. крон, приватні заощадження становлять 400 млрд., дефіцит державного бюджету складає 100 млрд. крон. Якщо величина експорту становить 150 млрд. крон, визначте обсяг імпорту.
4. Економіка країни має такі характеристики: автономне споживання – 80 млн. тугриків; обсяг приватних інвестицій – 106 млн. тугриків; автономний імпорту – 10 млн. тугриків; експорт – 45 млн. тугриків; державні закупівлі товарів та послуг – 90 млн. тугриків; ставка податку на доходи громадян – 30 %; трансферти – 50 млн. тугриків; гранична схильність до споживання – 0,6; гранична схильність до імпорту – 0,04. Визначте величину рівноважного обсягу виробництва, сальдо торгівельного балансу та стан державного бюджету.

Основною формою поточного контролю виступає проміжний контроль. Протягом курсу для студентів передбачено проведення контрольних робіт. Крім цього, засвоєння матеріалу дисципліни передбачає вирішення задач та виконання студентами двох творчо-пошукових робіт, кожна з яких пов'язана з окремою темою курсу і певною мірою її узагальнює.

Тестові завдання охоплюють всі теми і обираються вибірково відповідно до опрацьованого матеріалу. Підготовку до виконання тестових завдань студент може здійснити у позааудиторний час за таким методичним посібником для практичних занять:

Палехова В.А. Макроекономіка: [навчальний посібник] / В.А. Палехова. – 2-ге вид., доп. та перероб. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – 304 с.

Або електронна адреса посібника: <http://lib.chdu.edu.ua/index.php?m=2&b=205>

Для студентів 213 гр. підготовлене видання англійською мовою:

Палехова В.А., Комаренко І.С. Macroeconomics: study guide: [Практикум з дисципліни «Макроекономіка»] – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. – 2014. – 110 с.

За кожну правильну відповідь за тестове завдання студент отримує по одному балу, за обґрунтовану відповідь на бінарний тест «правильно-неправильно» – два бали, за задачу від трьох балів (в залежності від ступеня складності)

Крім цього, до розгляду приймаються творчо-пошукові робіт, теми яких студент обирає з навчального посібника (Палехова В.А. Макроекономіка: [навчальний посібник] / В.А. Палехова. – 2-ге вид., доп. та перероб. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. – 304 с.).

Сутність творчо-пошукових завдань полягає у аналізі робіт з макроекономіки (газетні публікації, статистичні дані макроекономічних явищ тощо). Завдання виконується у вигляді аналітичної роботи з обраного економічного питання із використанням творчого підходу, категоріального апарату макроекономіки та зв'язку із важливими науковими чи практичними завданнями.

У ході написання роботи студент повинен зробити аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, виділити невирішені раніше частини загальної проблеми, зробити висновки з даного дослідження і окреслити перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Обсяг творчої роботи складає 3-5 стор. за такими вимогами:

- 1) шрифт Times New Roman 14, міжрядковий інтервал - 1 см, абзац - 1, 25 см;
- 2) відступ 2 см з усіх боків, вирівнювання по ширині;
- 3) титульна сторінка встановленого зразку;
- 4) обов'язковими є посилання на першоджерела у квадратних дужках;
- 5) список літератури має складатись з не менш як 5 джерел;
- 8) питання роботи мають розкривати зміст обраної теми.

Студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу. Завдання та поради для виконання наводяться в навчально-методичному посібнику (Палехова В.А. Макроекономіка: [навчально-методичний посібник. Для самостійного вивчення]. – Випуск 96. – Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – 224 с.).

Номер варіанту відповідає номеру за списком у журналі академгрупи. Студент має виконати всі завдання за своїм варіантом у кожній з тем. Робота виконується на окремих аркушах. Відповіді потребують аргументації, у разі необхідності можуть бути використані графіки. Наприкінці роботи наводиться перелік літератури, що була використана, дата й особистий підпис студента.

При виконанні творчо-пошукових та контрольних робіт студенти використовують конспект, підручники та додаткову літературу. При необхідності студент може проконсультуватися із викладачем, якщо має ускладнення із завданнями, які неможливо усунути за допомогою використання підручників та посібників. Консультації надаються відповідно до розкладу консультацій викладача. Індивідуальні завдання подаються у друкованому варіанті.

Оцінка виконаних робіт здійснюється відповідно до критеріїв:

- 1) повнота виконання завдань;
- 2) послідовне викладення матеріалу;
- 3) наявність обґрунтувань та пояснень, відповідність наведених статистичних даних або інших показників;
- 4) акуратність виконання;
- 5) своєчасність здачі роботи;
- 6) логічність викладення думок та розуміння матеріалу.

6. Питання для самоконтролю

Питання контролю та самоконтролю до теми 1. Макроекономіка як наука

1. Сформулюйте схожість та основні відмінності мікроекономіки та макроекономіки.
2. Якими аргументами можна переконати у важливості вивчення макроекономіки?
3. Перевірте себе, чи пам'ятаєте ви з курсу політекономії такі показники, як ВВП, інфляція, безробіття, гроші, позичковий відсоток, державний бюджет, торговельний та платіжний баланс, економічне зростання, навіть мультиплікатор та акселератор.
4. З якими макроекономічними школами ви вже знайомі?
5. Які макроекономічні проблеми є найбільш актуальними для України сьогодні?
6. Чи уявляєте ви, наскільки вдало наша країна вирішує основні макроекономічні проблеми?
7. Що таке макроекономічні моделі? Дайте визначення та наведіть характеристику.
8. Навіщо будувати моделі, адже вони значно спрощують реальність?
9. Чи можете ви визначити поняття "витоки" та "ін'єкції"?
10. Навіщо в макроекономіці використовують аналіз *ex post* і *ex ante*?

Питання контролю та самоконтролю до теми 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

1. Теорія стверджує, що все одно яким способом підраховувати ВВП: за доходами чи за витратами. Але чомусь кожен раз, коли намагаються в реальній ситуації це зробити, як правило, отримують різні значення ВВП, що не співпадають. Чому?
2. Розгляньте доходи від наведених нижче видів діяльності й визначте, враховуються вони в ВВП України або ВВП:
 - Radiohead дає концерт у Нью-Йорку;
 - Radiohead дає концерт у Києві;
 - Океан Ельзи дає концерт у Нью-Йорку;
 - Океан Ельзи дає концерт у Києві.
3. Чи враховуються в обсяг ВВП: а) щомісячні грошові перекази, які студент отримує з дому; б) пенсія колишнього викладача; в) дохід від продажу алкогольних та тютюнових виробів; г) гроші, що отримані від продажу автомобіля минулих років; д) купівля акцій автомобільної компанії; е) орендна плата за приміщення?
4. Чому ВВП має тенденцію зменшуватися із зростанням кількості шлюбів і збільшуватися із зростанням числа розлучень?
5. Громадянин України тимчасово працює в Італії. В який ВВП і ВВП будуть зараховані його доходи?
6. Що таке непрямі податки на бізнес? Чому їх суму віднімають від ВВП, щоб отримати національний дохід?
7. Чому трансфертні платежі виключаються з ВВП?
8. Чому показник ВВП не вимірює рівня добробуту країни? Чи є такі блага в складі ВВП, зростання випуску яких буде приводити до падіння рівня добробуту?
9. Держкомстат повідомляє дані соціально-економічного розвитку країни за перші шість місяців року. ВВП зростає, інфляція скорочується, зростає зарплатня і народжуваність. Єдине, що погіршує прогнози на найближче майбутнє – сприятливі погодні умови. Що мають на увазі представники статистичного відомства?
10. Що держава має від тіньової економіки і що вона через неї втрачає?

Питання контролю та самоконтролю до теми 3. Ринок праці

1. Наведіть три пояснення, чому рівень реальної заробітної платні може лишатися вище рівня, який відповідає рівновазі попиту і пропозиції на ринку праці.
2. Наведіть три можливих способи стати безробітним.
3. Чим економісти пояснюють підвищення рівня безробіття, яке спостерігається в розвинутих країнах протягом останніх 50 років?
4. Який вид безробіття в деяких випадках є “бажаним” і чому? Чи можна сказати, що безробіття потрібне?
5. Визначте, до якої категорії (зайняті, безробітні, інституціональне населення) можна віднести:
 - 15-річний хлопчик, що заробляє на кишенькові витрати у “Макдональдсі”.
 - Кравчиня, що працює вдома.
 - Вчитель вирішує піти зі школи та отримати другу освіту.
 - Ваш знайомий студент-контрактник денного відділу ЧНУ.
 - Бухгалтер, що вчиться заочно.
 - Слюсар-сантехнік, який не може більше працювати за станом здоров'я.
 - Шахтар, що приймає участь в загальнонаціональному страйку.
6. Визначте, про який саме вид безробіття йдеться в наведених ситуаціях:
 - Випускник ЧДУ не може влаштуватися на роботу в комерційний банк.
 - Сажотрус в третьому поколінні не знаходить замовлень на свої послуги.
 - Учень кидає школу, після того, як йому виповнюється 16 років, але влаштуватися на роботу, не зважаючи на всі спроби, не може.
 - Працівник аквапарку, що звільнений із закінченням літнього сезону.
 - Продавець магазину лікєро-горілчаних виробів, що звільнений через падіння попиту на означену продукцію.
 - Політтехнолог, що втратив роботу по закінченні виборів.
 - Офіціант, що втратив роботу через початок рецесії.
7. Як на вашу думку, наявність безробіття покращує чи погіршує економічне положення країни? Як можна пояснити існування незаповнених вакансій за умов високого рівня безробіття?
8. Які чинники визначають природний рівень безробіття? Які з них більшою мірою повинні впливати на природний рівень безробіття в Україні?
9. Як виплати по безробіттю можуть впливати на величину природного рівня безробіття?
10. Українське підприємство збанкрутувало внаслідок конкуренції з турецькими виробниками, які реалізують продукцію за нижчими цінами. До якого виду можна віднести безробіття, яке виникло внаслідок цього?

Питання контролю та самоконтролю до теми 4. Товарний ринок

5. Крива сукупного попиту, як і крива індивідуального попиту схиляється вниз праворуч. Але причини зворотної залежності між цінами і обсягом попиту різні. Прокоментуйте.
6. Який вплив на сукупний попит має грошова маса, швидкість її обороту та інфляційні процеси?
7. Дайте визначення сукупної пропозиції. Що визначає конкретний вид кривої сукупної пропозиції в тій чи іншій національній економіці?
8. Як виглядає крива сукупної пропозиції в кейнсіанській, класичній моделі? Як пояснює класична модель одночасне підвищення ВВП і рівня цін?
9. Який зв'язок між кривою виробничих можливостей та сукупною пропозицією? Що стоїть за поняттям “потенційний випуск” національного продукту?
10. Що означає “рівноважний ВВП”? Що це за стан економіки?

11. Чим відрізняється рівновага на макрорівні від рівноваги на ринках окремих товарів?
12. Як ви розумієте “ефект храповика”? Чи спостерігався цей ефект в економіці України?
13. Що мається на увазі під “шоками” пропозиції? Ці події носять короткостроковий чи довгостроковий характер? Як вони впливають на рівень цін і випуск продукції?
14. Коли економіка не використовує всі наявні ресурси? Чому?

Питання контролю та самоконтролю до теми 5. Грошовий ринок

5. Розкрийте зміст, структуру та функції грошового ринку.
6. Які мотиви для тримання грошей застосовуються в таких випадках:
 - Ви збираєтеся на базар і берете з собою певну суму грошей;
 - Ви перевели гроші з термінового рахунку на рахунок до запитання і плануєте відвідати фондову біржу;
 - вирушаючи до Києва, берете з собою додаткову суму грошей?
7. Які процеси відбуваються в національній економіці, якщо порушується рівновага на грошовому ринку?
8. Яке значення має ліквідність грошей для формування грошових агрегатів?
9. Спробуйте скласти умовний баланс Центрального банку. Які ви можете навести статті активів та пасивів?
10. За словами Дж. Кейнса, “якщо ви заборгували своєму банку 100 дол, то це ваша біда; якщо ви заборгували йому 1 млн. дол., це вже біда банку”. Прокоментуйте.
11. Припустимо, Вам треба обрати банк для розміщення депозиту. За якими основними критеріями Ви будете обрати цей банк?
12. Розкрийте механізм створення грошей у дворівневій банківській системі трьома суб'єктами: центральним банком, комерційними банками та небанківським сектором.

Питання контролю та самоконтролю до теми 6. Інфляційний механізм

1. Що мають на увазі, коли кажуть, що “інфляція - це перш за все “віра в інфляцію”?”
2. Л. Столерю писав: “Сподіватися загальмувати інфляцію, обмежуючись блокуванням цін, настільки ж марно, як і сподіватися зупинити підвищення температури у хворого, блокуючи термометр”. Як Ви думаєте, які економічні реалії дозволили автору зробити такий висновок?
3. Чи можна вважати інфляцію різновидом оподаткування?
4. В умовах як інфляції попиту, так й інфляції пропозиції спостерігається підвищення загального рівня цін в країні. Чи існує який-небудь засіб розмежування цих двох різновидів інфляції?
5. Економіка вражена несподіваною 10 - відсотковою інфляцією. Визначте, який вплив вона матиме на реальні доходи:
 - пенсіонера;
 - робітника суднобудівного підприємства, члена профспілки;
 - фермера, який має заборгованість;
 - лікаря, який має приватну практику.
6. Поясніть з соціально-політичних позицій такий вислів англійського економіста Л. Робінса з приводу економічного становища Веймарської республіки в Німеччині у 20-х роках: “Знецінення марки... зруйнувало багатство заможних верств населення в німецькому суспільстві, підірвало його моральність й економічну свободу та підготувало фундамент для лих, що сталися далі. Гітлер є годованцем інфляції”.
7. За яких умов короткострокова крива Філіпса може стати горизонтальною лінією? А вертикальною?

8. Коли саме мала місце в незалежній Україні гіперінфляція, дефляція, дезінфляція?
9. Спробуйте прокоментувати вплив наведених нижче чинників зростання цін на розгортання інфляції в Україні:
 - зростання цін на енергоносії;
 - скорочення обсягів виробництва;
 - інфляційні очікування;
 - девальвація гривні.
10. Спробуйте проілюструвати графічно, використовуючи модель AD-AS, інфляційну спіраль в Україні.

Питання контролю та самоконтролю до теми 7. Споживання домогосподарств

1. Які чинники визначають рівень споживання і заощадження? Саме вашого споживання і заощадження?
2. Як пов'язані між собою споживання та заощадження за даного рівня доходу? Що є мотивацією для заощаджень?
3. Яка взаємозалежність існує між графіками споживання й заощадження (з точки зору кута нахилу й взаємного розташування)?
4. Як зміниться середня схильність до споживання при зростанні доходу, якщо гранична схильність до споживання залишається незмінною?
5. Від чого залежить гранична схильність до споживання та заощадження в довгостроковому періоді?
6. За якими критеріями можна класифікувати теорії споживання?
7. У чому основний зміст гіпотези життєвого циклу?
8. Які теорії споживання виникли у відповідь на критику кейнсіанської теорії?
9. Яка думка об'єднує теорії споживання Дж.Дьюзенберрі, Ф.Модільяні та М.Фрідмена?
10. В чому полягає її відмінність від кейнсіанських поглядів?

Питання контролю та самоконтролю до теми 8. Приватні інвестиції

1. Чим інвестиційний попит відрізняється від попиту домашніх господарств?
2. Наведіть структурні елементи інвестицій за СНР.
3. Які чинники впливають на обсяг та динаміку інвестицій?
4. Назвіть основні чинники нестабільності інвестицій.
5. Чому існує та в чому полягає різниця між інвестиціями, що плануються, та тими, що здійснюються фактично?
6. Яка залежність існує між ВВП та інвестиціями?
7. Як ви розумієте поняття “інвестиційний клімат”?
8. За словами Дж. Кейнса, “найбільшими економічними дияволами нашого часу є плоди ризику, невизначеності та невігластва”. Що мається на увазі?
9. Розкрийте взаємозв'язок заощаджень та інвестицій. За яких умов вони урівноважуються, за яких – їхня рівновага порушується?
10. Чим різняться кейнсіанський та неокласичний підходи до теорії інвестицій?

Питання контролю та самоконтролю до теми 9. Сукупні витрати і ВВП

1. В якій системі координат будується “кейнсіанський хрест”? Чому він будується навколо бісектриси?

2. Чому Кейнс називав свою макроекономічну теорію загальною теорією? У чому полягає її протиставлення класичній макроекономічній теорії?
3. Опишіть основні відмінності класичного і кейнсіанського підходів до проблеми макроекономічної рівноваги.
4. Яку з наведених тез Ви би віднесли до поглядів а) кейнсіанців; б) неокласиків; в) ні до жодного з них:
 - заощадження - це функція доходу;
 - заощадження - це функція відсотку;
 - інвестиції - це функція доходу;
 - інвестиції - це функція відсотку;
 - ціни і номінальна заробітна платня гнучкі;
 - ціни і номінальна заробітна платня негнучкі;
 - заощадження й інвестиції здійснюють різні економічні суб'єкти;
 - заощадження й інвестиції здійснюють одні й ті ж економічні суб'єкти.
5. Покажіть на конкретному прикладі з економіки, що витрати однієї особи є доходом іншої.
6. Яким чином поводить себе ефект мультиплікатора на різних ділянках кривої сукупної пропозиції: а) на горизонтальному відрізку; б) на проміжному; в) на вертикальному?
7. Чому рівність заощаджень і попиту на інвестиції відповідає стану загальної економічної рівноваги?
8. Чи слід, виходячи з парадоксу заощадливості, вважати заощадження антисупільним актом, а споживання, навпаки, - суспільно корисним?
9. Чому так званий парадокс ощадливості притаманний лише ситуації економіки з неповною зайнятістю? Що відбудеться, коли населення почне зберігати при такому стані економіки, якому властивий інфляційний розрив?
10. Економісти кажуть, що вимірювання різниці між фактичним та потенційно можливим ВВП є швидше мистецтвом, ніж наукою. Що мається на увазі?

Питання контролю та самоконтролю до теми 10. Економічна динаміка

1. Що таке економічний цикл? Яку роль грають в ньому сукупний попит і сукупна пропозиція? Який компонент сукупного попиту найбільш схильний до коливання?
2. Які з галузей промислового виробництва схильні до найбільш сильних коливань впродовж економічного циклу? Який з видів виробництва піддається найбільш сильним коливанням і чому:
 - виробництво цигарок;
 - виробництво харчових продуктів;
 - виробництво сталі;
 - надання послуг?
3. До чого призводить зростання витрат в умовах повної зайнятості ресурсів?
4. Що відбувається з рівнем цін і реальним обсягом виробництва, коли в економіці починається спад? Коли економіка виходить із спаду? Прокоментуйте.
5. Як ви думаєте, чи є економічні цикли неминучими? Чи може компетентний уряд запобігати їх?
6. Який з наведених показників в найбільшій мірі віддзеркалює динаміку економічного зростання:
 - зміна ВВП;
 - зміна ЧВП;
 - зміна національного доходу;
 - зростання фондівдачі;
 - зростання експорту;

- зміна інвестицій?
7. Чи можна розглядати інформацію як самостійний чинник економічного зростання і як його можна оцінювати?
 8. Згідно моделі економічного зростання Р. Харрода, G_w – це гарантований темп зростання, а G_n – це природний темп зростання, спричинений зростанням населення, відповідною пропозицією робочої сили й технічними умовами виробництва. Якщо природний темп зростання припускає повну зайнятість всіх ресурсів, то що відбудеться в економіці, якщо 1) $G_w < G_n$; 2) $G_w > G_n$?
 9. Якщо норма вибуття (за інших рівних умов) зменшується, то яким чином це відбивається на рівні сталого розвитку капіталоозброєності? Покажіть свою відповідь на графіку, використовуючи модель Р. Солоу.
 10. Як зміниться сталий рівень капіталоозброєності, якщо відбудеться збільшення темпів зростання населення?

Питання контролю та самоконтролю до теми 11. Держава в системі макроекономічного регулювання

1. В період економічного спаду уряд проводить стимулюючу фіскальну політику. Як залежить ефективність цієї політики від рівня зайнятості (покажіть графічно)?
2. Що, на думку кейнсіанців, сильніше впливає на економічну ситуацію при проведенні дискреційної фіскальної політики: зміна державних витрат чи податкові заходи? Чому?
3. Припустимо, що уряд хоче зменшити податки, щоб стимулювати економіку під час
4. Чи існує зв'язок між бюджетним дефіцитом, обсягом готівкової грошової маси й інфляцією? Чи завжди вони взаємопов'язані?
5. Обміркуйте можливості використання фіскальної політики як стабілізуючого чинника за умов різних концепцій бюджетної політики: а) для бюджетної політики, метою якої є обов'язкове щорічне балансування бюджету; б) для бюджетної політики, за умов якої бюджет балансується в ході економічного циклу; в) для бюджетної політики, метою якої є стабілізація економіки в цілому, а не виключно бюджету.
13. Припустимо, що в економіці спостерігається:
 - інфляція, яка відзначається високим рівнем;
 - економічний спад і зростання безробіття;
 - стагфляція.
 Які заходи слід вживати Центральному банку з метою стабілізації економічного становища в країні в цих випадках?
14. Від чого залежить, які саме інструменти грошово-кредитної політики будуть застосовані?
15. Чи відрізняються наслідки монетарної політики в коротко- та довгостроковому періодах?
16. Використовуючи моделі AD-AS, кейнсіанського хреста та IS-LM покажіть графічно результати проведення:
 - стимулюючої фіскальної політики;
 - стримуючої фіскальної політики;
 - політики “дешевих грошей”;
 - політики “дорогих грошей”.
17. Від чого залежить кут нахилу графіків IS та LM?
18. Чому неможливо перемогти “ліквідну пастку”, використовуючи лише інструменти грошово-кредитної політики? Як можна вийти з цієї пастки?
19. Покажіть графічно “ефект витіснення” в рамках національної економіки, який досягається в межах певної фіскальної політики. В який період економічного циклу “ефект витіснення” відчувається сильніше? Як впливає на цей ефект великий і постійний дефіцит держбюджету?
20. Центральний банк збільшив масу грошей в обігу, а уряд підвищив ставки оподаткування. Які зміни ставки позичкового відсотку можна передбачити в цьому випадку?

**Питання контролю та самоконтролю
до теми 12. Зовнішньоекономічна діяльність**

1. Якщо зростає обсяг імпорту, що відбудеться за інших рівних умов з чистим експортом, сукупним попитом і національним доходом?
2. Пригадайте ефект зовнішньої торгівлі. Які зміни сукупного попиту можна очікувати при зростанні рівня цін в країні?
3. Чи може економічний спад в країні вплинути на стан економіки її торгівельних партнерів?
4. На яку статтю платіжного балансу України та як саме впливатимуть такі події:
 - індійська фірма купує український метал;
 - українські туристи їдуть на Новий рік в Закопане;
 - Україна надає гуманітарну допомогу країнам, що потерпіли від цунамі;
 - громадянин України купує акції “Microsoft”;
 - голландська фірма купує контрольний пакет акцій суднобудівного заводу.
5. Припустимо, курс домініканського песо щодо інших валют є гнучким. Як буде змінюватися курс песо внаслідок таких подій:
 - зростає потік туристів в Домініканську республіку;
 - всередині країни зростають темпи інфляції;
 - економіка Домініканської республіки занепадає внаслідок тропічного урагану;
 - зростають ставки відсотка в місцевих банках;
 - в найближчий час очікується зростання курсу долара відносно песо.
6. Подумайте, яким чином скорочення дефіциту державного бюджету може призвести до зменшення дефіциту платіжного балансу?
7. Якщо українці почнуть більше витратити на купівлю німецьких авто, італійського взуття та французьких парфумів, як зміниться курс гривні?
8. Протягом тривалого часу в країні спостерігаються високі темпи економічного зростання. Як це вплине на такі показники її економічної діяльності:
 - обсяги експорту;
 - обсяги імпорту;
 - стан торгівельного балансу;
 - попит на іноземну валюту;
 - пропозицію іноземної валюти.
9. Чим в моделі IS-LM-VP визначається нахил VP?
10. Чи здійснює безпосередній вплив на криву VP фіскальна та монетарна політика? Зміна яких параметрів при зводиться до зрушення кривої VP?
11. З точки зору результативності макроекономічної політики якому валютному курсу – фіксованому або плаваючому – слід віддавати перевагу?
12. Якщо економіка знаходиться в стані внутрішньої та зовнішньої рівноваги за умов плаваючого валютного курсу та низької мобільності капіталу, то які наслідки матиме зростання державних закупівель?
13. Чим відрізняються процеси мультиплікації доходів у малій та великій відкритих економіках?
14. Як падіння обмінного курсу національної валюти країни з малою відкритою економікою вплине на її платіжний баланс?

7. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль з дисципліни «Основи економічної теорії» здійснюється у вигляді іспиту, форма проведення – усна.

Складання іспиту передбачає відповідь на екзаменаційний білет, що містить 6 завдань. Кількість варіантів – 30.

Підготовка відповідей на білет займає близько 30 хвилин (по 5 хвилин на питання). Загальна кількість балів за екзамен – 40 (3+4+4+5+12+12).

Приклад

Екзаменаційний білет № ____

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Визначте поняття “повна зайнятість”.
2. Що з наведеного включається до ВНД, але не включається до ВВП:
 - а) купівля потриманого автомобіля;
 - б) відсоткові платежі приватних фірм;
 - в) прибуток іноземної фірми, що отриманий в даній країні;
 - г) дивіденди, що отримані громадянином даної країни за акціями іноземної фірми;
 - д) правильної відповіді немає.
3. Яка з комбінацій заходів монетарної та фіскальної політики призведе до скорочення сукупного попиту:
 - а) зниження облікової ставки, купівля державних цінних паперів, зростання державних закупівель;
 - б) зниження облікової ставки, купівля державних цінних паперів, зменшення державних закупівель;
 - в) зростання облікової ставки, продаж державних цінних паперів, зростання державних закупівель;
 - г) зростання облікової ставки, купівля державних цінних паперів, зростання державних закупівель;
 - д) зростання облікової ставки, продаж державних цінних паперів, зменшення державних закупівель.
4. Номінальний ВВП 2010 р. дорівнює 600 млрд. тугриків. Якщо за 2 роки дефлятор зростає в 1,5 рази, а реальний ВВП – на 10 %, то номінальний ВВП 2012 р. складає:
 - а) 440 млрд.; б) 810 млрд.; в) 990 млрд.; г) 1650 млрд.
5. Яких негативних макроекономічних наслідків можна очікувати, якщо:
 - а) імпорт перевищує експорт;
 - б) експорт перевищує імпорт?
6. Для певної економіки: функція споживання $C = 80 + 0,6 DI$, інвестиційна функція $I = 54 - 2000r$, державні закупівлі дорівнюють 45, обсяг експорту становить 37, функція імпорту $Imp = 0,02Y + 700r$. Функція попиту на гроші для укладання угод $D_{m1} = 0,3Y$; функція попиту на гроші з боку активів $D_{m2} = 450 - 600r$, пропозиція грошей становить 465. Ставка податку дорівнює 20%. Вивести рівняння IS та LM, підрахувати рівноважні рівні відсотку та випуску, визначити стан держбюджету та торговельного балансу.

8. Система оцінювання роботи студентів з дисципліни

8.1. Денна форма

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
Тестування на групових заняттях	2	5	10
Розв'язок задач	3	5	15
Контрольні роботи	6	5	30
Творчо-пошукове завдання	1	5	5
Іспит			40
Всього за триместр			100

8.2. Заочна форма

Форма контролю	Максимальна оцінка одиниці контролю	Кількість заходів	Сума балів
II триместр			
Опитування на групових заняттях	3	4	12
Підсумкова індивідуальна робота			48
Іспит			40
Загальна кількість балів			100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінювання знань за 4-бальною системою за національною шкалою:

Отримані при вимірюванні різними методами й за різні види робіт (написання контрольних робіт, виконання творчо-пошукових робіт, результати опитування на групових заняттях) оцінки, бали, відсотки складають врешті комплексну підсумкову оцінку.

Студент отримує оцінку „відмінно”, якщо він засвоїв основні поняття і категорії; вільно оперує необхідним науковим матеріалом; може самостійно аналізувати фактичний та

науковий матеріал і робити узагальнення; може проаналізувати теорії, погляди, факти, що відображені в літературі; вільно володіє матеріалом; дає обґрунтовані відповіді на всі питання.

Студент отримує оцінку „добре”, якщо він засвоїв поняття, але в ряді випадків є неточності; оперує необхідним матеріалом, але зустрічаються неточності; може самостійно аналізувати фактичний матеріал, але узагальнення викликає труднощі; дає відповіді на всі питання, але проблеми висвітлюються не повністю; відповіді дає на всі питання, але матеріал одного з питань не повністю розкриває проблему, є неточності.

Студент отримує оцінку „задовільно”, якщо він засвоїв поняття і категорії нечітко, не послідовно; відчувається недолік знання наукового і фактичного матеріалу; може переказати учбовий матеріал з елементами практичного аналізу; відповіді на запитання дає неповні, допускає вагомні помилки.

Студент отримує оцінку „незадовільно”, якщо він не засвоїв основні поняття й категорії; не знає наукового і фактичного матеріалу; може лише переказувати учбовий матеріал; не може обґрунтувати відповіді на жодне питання; не може відповісти на питання екзаменаційних білетів.

9. Список рекомендованої літератури

№ п/п	Бібліографічний опис джерела	Місце знаходження (основні бібліотеки міста та ін.)			
		Бібліотека ЧНУ ім. П. Могили	Обласна наукова бібліотека ім. О. Гмирява	Міська центр. бібліотека ім. М. Кропивницького	Інтернет, внутрішня мережа (адреса)
1. Основні джерела					
1.	Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2007. – 703 с.	100	+	+	-
2.	Економічна теорія: політекономія: практикум: навч. посіб. / За ред. В.Д. Базилевича. – К., Знання, 2010. – 496 с.	2	+	+	-
3.	Палехова В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. – 2-ге вид., доп. та перероб. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2005 (2007). – 304 с.	215	-	-	http://moodle.kma.mk.ua
4.	Палехова В.А. Макроекономіка: Навчально-методичний посібник. Для самостійного вивчення. Випуск 96. – Миколаїв: Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – 224 с.	75	-	-	-
5.	Палехова В.А., Комаренко І.С. Macroeconomics: study guide: [Практикум з дисципліни	24	-	-	-

	«Макроекономіка»] – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. – 2014. – 136 с.				
2. Додаткові джерела					
1.	Базілінська О.Я. Макроекономіка : Навч. посібник. – 2-ге видання, випр. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 442 с.	-	+	+	-
2.	Батура О.В., Івашина О.Ф., Новікова Л.Ф. Макроекономіка: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 236 с.	3	+	+	-
3.	Долан Э., Линдсей Д. Макроэкономика. СПб.: Литера плюс, 1994. – 405 с.	1	+	+	-
4.	Дорнбуш Р. Макроэкономика / Р. Дорнбуш, С. Фишер, Р. Шмалензи. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1997. – 784 с.	1	+	+	-
5.	Кулішов В.В. Макроекономіка: основи теорії і практикум. Навч. посібник для студ. вищих закладів освіти. – 2-ге вид, виправлене. – Львів: Магнолія 2006, 2007. – 256 с.	22	+	+	-
6.	Макроекономіка та макроекономічна політика: Навч. посіб. / Наук. ред. А.Ф. Мельник. – К.: Знання, 2008. – 699 с. (Вища освіта ХХІ століття)	2	+	+	-
7.	Макконнелл К., Брю С. Экономикс: принципы, проблемы и политика. Пер с 14-го англ. изд. – М.: ИНФРА - М, 2004. – XXXVI, 972 с.	1	+	+	-
8.	Мікроекономіка та макроекономіка : Підручник у 2-х ч./ Ред. С.Будаговська. – 2-ге вид. – К.: Основи, 2001. – 517 с.	-	+	+	-
9.	Мэнкью Н.Г. Макроэкономика. М.: Изд. МГУ, 1994. – 736 с.	1	-	+	-
10.	Мэнкью Н.Г. Принципы макроэкономики, 4-е изд. – СПб: Питер, 2010. – 544 с.	-	+	-	-
11.	Небава М.І. Теорія макроекономіки. Навчальний посібник – Київ: Видавничий Дім «Слово», 2005. – 536 с.	3	+	+	-
12.	Панчишин С.М. Макроекономіка: Навч. посібник для вузів. – К.: Либідь, 2002. – 616 с.	24	+	+	-
13.	Радіонова І.Ф. Макроекономіка: теорія та політика: Підручник. – К.:Таксон, 1996 (2004). – 348 с.	6	+	+	-
14.	Савченко А.Г., Пухтаєвич Г.О., Тітьонко О.М. Макроекономіка. К.: КНЕУ, 2005. – 441 с.	1	+	+	-
15.	Сакс Дж., Ларрен Ф. Макроэкономика. Глобальный подход. М.: Дело, 1996. – 848 с.	2	+	+	-
16.	Семьюелсон П., Нордгауз В. Макроекономіка. К.: «Основи», 1995. – 544 с.	1	+	+	-
17.	Соболев В.М. Макроэкономика: Учебное пособие. Харьков, 1997.	15	+	+	-

10. Словник дисципліни

амортизаційні відрахування	амортизационные отчисления	capital consumption allowances
бюджетний дефіцит	бюджетный дефицит	budget deficit
валовий національний дохід, ВНД	валовой национальный доход, ВНД	gross national income, GNI
валовий внутрішній продукт, ВВП	валовой внутренний продукт, ВВП	gross domestic product, GDP
валові приватні внутрішні інвестиції	валовые частные внутренние инвестиции	gross private domestic investment
гіперінфляція	гиперинфляция	hyperinflation
гранична схильність до заощадження	предельная склонность к сбережению	marginal propensity to save, MPS
гранична схильність до споживання	предельная склонность к потреблению	marginal propensity to consumption, MPC
гроші	деньги	money
державний борг	государственный долг	public debt
державні закупівлі	государственные закупки	government purchases
депресія	депрессия	depression
дефлятор ВВП	дефлятор ВВП	GDP deflator
«довгі хвилі»	«длинные волны»	long wavs
додана вартість	добавленная стоимость	value added
економіка пропозиції	экономика предложения	supply-side economics
економічне зростання	экономический рост	economic grows
економічний цикл	экономический цикл	business cycle
закон Оукена	закон Оукена	Okun's law
закон Сея	закон Сэя	Say's Law
заощадження	сбережения	saving
інвестиції	инвестиции	investment
інфляція	инфляция	inflation
інфляція попиту	инфляция спроса	demand-pull inflation
інфляція пропозиції	инфляция предложения	cost-push inflation
інфляційний розрив	инфляционный разрыв	inflationary gap
кейнсіанство	кейнсианство	Keynesianism
грошово-кредитна політика	кредитно-денежная политика	monetary policy
крива Лаффера	кривая Лаффера	Laffer curve
крива Філіпса	кривая Филлипса	Phillps curve
ліквідність	ликвидность	liquidity
майже гроші	почти деньги	near-money
монетаризм	монетаризм	monetarism
монетарне правило	монетарное правило	monetary rule
мультиплікатор	мультипликатор	multiplier
національний дохід	национальный доход	national income
невтручання держави	невмешательство государства	laisser faire
непрямі податки на бізнес	косвенные налоги на бизнес	indirect business taxes
обов'язкові резерви	обязательные резервы	required (legal) reserves
особистий дохід	личный доход	personal income
особисті заощадження	личные сбережения	personal saving

особисті споживчі витрати	личные потребительские расходы	personal consumption expenditures
очікувана інфляція	ожидаемая инфляция	anticipated inflation
парадокс заощадливості	парадокс бережливости	paradox of thrift
повна зайнятість	полная занятость	full employment
податок на додану вартість	налог на добавленную стоимость	value-added tax
підйом	подъём	expansion
пік	пик	peak
побічні ефекти	внешние эффекты	externalities
подвійний рахунок	двойной счет	double counting
пожвавлення, підйом	оживление, подъем	recovery, expansion
політика дешевих грошей	политика дешевых денег	easy money policy
політика дорогих грошей	политика дорогих денег	tight money policy
попит на гроші для укладання угод	спрос на деньги для сделок	transactions demand for money
попит на гроші з боку активів	спрос на деньги со стороны активов	asset demand for money
природний рівень безробіття	естественный уровень безработицы	natural rate of unemployment
пропозиція грошей	предложение денег	money supply
резервна норма	резервная норма	reserve ratio
рівень безробіття	уровень безработицы	unemployment rate
середня схильність до заощадження	средняя склонность к сбережению	average propensity to save, APS
середня схильність до споживання	средняя склонность к потреблению	average propensity to consume, APC
скорочення	сокращение	reduction
спад	спад	recession, trough
споживання	потребление	consumption
стагфляція	стагфляция	stagflation
структурне безробіття	структурная безработица	structural unemployment
сукупна пропозиція	совокупное предложение	aggregate supply, AS
сукупний попит	совокупный спрос	aggregate demand, AD
сукупні витрати	совокупные расходы	aggregate expenditures
теорія раціональних очікувань	теория рациональных ожиданий	theory of rational expectations
тіньова економіка	теневая экономика	underground sector of economy
трансфертні платежі	трансфертные платежи	transfer payment
Федеральна резервна система	Федеральная резервная система	Federal Reserve system
«фіаско ринку»	«фиаско рынка»	market failure
фіскальна політика	фискальная политика	fiscal policy
фрикційне безробіття	фрикционная безработица	frictional unemployment
циклічне безробіття	циклическая безработица	cyclical unemployment
чистий внутрішній продукт, ЧВП	чистый внутренний продукт, ЧВП	net domestic product, NDP